

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА УДФСУ

Барановичский государственный университет (Белорусь)

Варшавський державний університет (Польща)

Костанайская академия МВД Республики Казахстан
им. Ш. Кабылбаева (Республика Казахстан)

Department of Civil service and Human Resources
of the Parliament (Азербайджан)

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р. Її продовженням є серія
«Податкова та митна справа в Україні», яку започатковано в 2015 р.

До 100-річчя створення навчального закладу

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

*Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції
(23 листопада 2018 року)*

**У двох частинах
Частина 1**

**Ірпінь
2018**

УДК 351.713
ББК 67.301.141.1
Ф63

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Навчально-наукового інституту права
(протокол № 3 від 15 листопада 2018 року)*

Редакційна колегія:

Топчій Василь Васильович, директор Навчально-наукового інституту права, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;

Бойко-Слободжан Олена Олександрівна, заступник директора Навчально-наукового інституту права з наукової роботи та міжнародного співробітництва, кандидат юридичних наук, доцент кафедри фінансового права

Тези подано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, назв, назв підприємств, установ, організацій та іншої інформації, поданої в тезах доповідей, несуть автори матеріалів та їх наукові керівники.

Висловлені думки авторів можуть не збігатися з точною зору редакційної колегії і не покладають на неї жодних зобов'язань.

Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.

Ф63 Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки : збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (23 листопада 2018 року) : у 2-х ч. Ч. 1. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 252 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 121).

ISBN 978-966-337-456-7

УДК 351.713
ББК 67.301.141.1

ISBN 978-966-337-456-7

© Навчально-науковий інститут права
Університету ДФС України, 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово П. В. Пашика	8
Вітальне слово В. В. Топчія	9

Секція 1. Теоретико-правові та конституційні аспекти забезпечення дій права в процесі реалізації державної фінансової політики

Камаралі С. Є. Окремі аспекти формування економічної політики уряду П. П. Скоропадського	10
Кулін С. В. Фінансова система України: порівняльно-історичний аспект	13
Лішкевич А. М. О некоторых вопросах развития негосударственного пенсионного обеспечения в республике Беларусь	16
Лончихін О. М. Конституційна економіка та фінансові функції сучасної держави в умовах глобалізації	20
Недюха М. П. Адаптація вітчизняного законодавства до правових стандартів держав-членів ЄС: конституційно- та міжнародно-правові виміри	23
Павлюх О. А. Адміністративний примус як один з інструментів реалізації фінансової політики	26
Панчишин Р. І. Бюджетна децентралізація у контексті розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування різного рівня	30
Старостюк А. В. До питання здійснення державної влади	32
Шевченко А. Є. Державна політика радянського уряду щодо розвитку і безпеки автомобільного транспорту у роки другої і третьої п'ятирічки	35

Секція 2. Приватно-правові аспекти реалізації фінансової політики

Богданець В. С., Кибукевич Т. І. Особливості оподаткування договору оренди житлового приміщення	41
Браславець І. В. Особливості оподаткування нерухомого майна	43
Йовик В. О. Удосконалення правового регулювання безготівкового грошового обігу в Україні: деякі питання термінології	45
Кравченко Н. О. Реалізація фінансової політики України в процесі оподаткування спадщини	48
Крупич О. С., Пилипів І. В. Особливості оподаткування за спадковим договором	51
Кузнєцова К. В., Мандрика І. В. Шляхи реформування системи оподаткування нерухомості	54

Білоусюк В. В., Дуб А. В. Фіскальний суверенітет як основа національної податкової безпеки у контексті правового регулювання	166
Безносюк Т. Є., Бегійович А. І. Захист бюджетного законодавства: проблеми та шляхи їх вирішення.....	170
Гарбінська-Руденко А. В., Ковтун В. М. Зарубіжний досвід проведення податкових перевірок.....	173
Герасименко К. В., Балян О. А. Правове регулювання державних доходів.....	176
Городинська М. І. Фінансові санкції як заходи правового примусу у фінансовій діяльності держави	179
Давидець Д. О., Гнелицький Е. А. Місцеві бюджети в умовах децентралізації.....	182
Данілов С. О. Напрями вдосконалення взаємодії органів публічної влади у механізмі адміністрування податків і зборів	186
Касьяненко Л. М. Зарубіжний досвід розв'язання податкових конфліктів	189
Кравчук Р. І., Крестантович В. Л. Передумови виникнення тіньової економіки та заходи для її запобігання	192
Крип'яцький Я. М., Пріхно Р. В. Роль державної казначейської служби у виконанні бюджету.....	195
Марченко В. Б. Інституалізація податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні у контексті приєднання до плану BEPS	198
Мацелик М. О., Мацелик Т. О., Стріяшко Г. М. Боротьба з контрабандою – запорука фінансової безпеки держави.....	202
Онишко О. В. Правовий потенціал удосконалення фіскальної політики.....	204
Онищик Ю. В. Бенефіціарний отримувач доходу за податковим кодексом України: проблеми правової ідентифікації.....	208
Покатаєв П. С. Чи мають бути об'єктом оподаткування малі архітектурні форми?	211
Попова Л. Ю., Федоряка М. Ю. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства.....	214
Проданик В. М. Забезпечення фінансової безпеки та публічне управління формуванням малого та середнього підприємництва в Україні.....	217
Пугач І. О., Оксенюк А. М. Податкові правопорушення та види відповідальності за них	220
Савченко Л. А., Даньченко Т. В. До питання удосконалення правового статусу Державної аудиторської служби України	222

Сториш А. М., Бірюков М. А. Відповідальність за порушення податкового законодавства	225
Степанюк О. О., Андрушук Б. В. Значення та роль фіскальної функції митних платежів	227
Стебін Т. В., Бойко-Слобожан О. О. Напрями удосконалення податкових підходжень в Україні.....	230
Тиченко Я. О., Чередніченко А. О. Сприяння митних органів у вирішенні проблем імпортування контрафактної продукції.....	233
Хмельченко О. В. Сучасний стан митно-тарифного регулювання та шляхи його розвитку в Україні	237
Цимбалюк А. В. Роль Університету ДФС України у науковому і правотворчому забезпеченні процесів модернізації фіскальної служби України.....	240
Чийка В. В. Не ліквідована, але без повноважень: проблеми визначення правового статусу податкової міліції у податковому законодавстві	242
Шенгелі А. Д. Інститут постійного представництва нерезидента як засіб захисту фіскального суверенітету держави.....	245
Шинкарьов А. М. Фінансова взаємодія та між секторальне партнерство на місцевому рівні.....	248

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загальна теорія держави і права / за ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. – Харків : Право, 2002. – 432 с.
2. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України: підруч. / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Е. Сидорова «Формування системи органів публічної влади – носіїв податкових повноважень» // Підприємництво, господарство і право. К. – 11/2017. – С. 157–162.

Касьяненко Любов Михайлівна,
*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового права
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВ'ЯЗАННЯ ПОДАТКОВИХ КОНФЛІКТІВ

На сьогодні важливою проблемою у контексті забезпечення прав людини у сфері судочинства є, на нашу думку, забезпечення доступності та справедливості судочинства шляхом оптимізації розподілу компетенції різних ланок судової системи щодо розгляду фінансових справ (бюджетних, податкових, валютних тощо). У судовій практиці нерідко виникають спори про стягнення податкового боргу, про визнання недійсними актів ненормативного характеру органів державної фіскальної служби, про узгодження сум податкових зобов'язань, а також інші, пов'язані із застосуванням норм податкового законодавства. Нині в Україні проблема ефективної організації і діяльності судової влади до кінця далеко ще не вирішена. У багатьох країнах, поряд із судами загальної юрисдикції, існують і функціонують суди, що спеціалізуються на розгляді окремих видів спорів, мають певні особливості і складність. На нашу думку, існує необхідність чітко визначити критерії розмежування компетенції судових органів в умовах поширення юрисдикції судів на усі правовідносини.

Деякі аспекти цього питання розглядалися у працях М. В. Карасьової, М. І. Мельника, В. І. Німченка, А. О. Селіванова, В. В. Сердюка, В. С. Стефанюка, В. В. Сунцова, Д. М. Притики, В. П. Шевченка та ін. Учені зазначають, що розгляд справ цієї категорії вимагає тривалої і клопіткої роботи висококваліфікованих спеціалістів, які мають відповідні знання не тільки з юриспруденції, а й обізнані у бюджетному, фінансовому, податковому та митному законодавствах.

Цікавим є аналіз усіх процедурних аспектів вирішення податкових спорів у США, де особлива увага приділяється пред'явленню претензій фінансового характеру, питанням сплати податків і митних зборів, про що свідчить створення у цій державі відповідних спеціалізованих судів як за галузевою, так і за суб'єктною ознакою. Виняткову компетенцію у сфері правовідносин з питань оподаткування у США має Митний суд, а Податковий суд вирішує спори за позовами платників податків до федерального уряду відповідно до Кодексу про податкове регулювання у США. Також діє Суд митних і патентних апеляцій. При Службі внутрішніх доходів США (податковому відомстві цієї держави) існує інститут омбудсмена – національного адвоката платників податків, який не пов'язаний з державною службою, є незалежним від Служби внутрішніх доходів, призначається Секретарем Казначейства і двічі на рік подає до Конгресу США звіт, у якому інформує про свою діяльність, а також відтворює системні проблеми податкових органів і пропонує шляхи їх розв'язання. Апеляційна служба є незалежною від будь-якого іншого підрозділу Служби внутрішніх доходів і діє як неформальний адміністративний орган для вирішення податкових спорів до моменту звернення платника податків до суду. Саме діяльність названої вище служби, наділеної контрольними функціями стосовно інших посадових осіб податкової служби, сприяла створенню (у 1924 р.) Ради податкових апеляцій, а далі (у 1942 р.) на його базі Податкового суду США, що на початку розглядався ще як агентство. Податковий суд – єдиний спеціалізований суд США, куди платник податків має право звернутися з позовом проти Служби внутрішніх доходів до моменту сплати податку. До інших судів (районні федеральні суди, Суд федеральних позовів) платник податків може подати позовну заяву лише після того, як податок уже сплачений, з вимогою про повернення безпідставно сплачених сум податку і відшкодування збитків, пов'язаних зі стягненням податку. До системи судових органів, що розглядають податкові спори в США, зокрема, входять: податковий суд (tax court), який розглядає більшість спорів (90 %) між платниками і Службою внутрішніх доходів. Особливістю цього судового органу є те, що це єдиний суд, куди платник може звернутися ще до того, як він сплатив податок, вважаючи, що сума, визначена Службою внутрішніх доходів, обрахована не правильно; претензійний суд (claims court) – суд для розгляду позовів до держави. Даний судовий орган наділений повною юрисдикцією щодо до позовів платників податків – фізичних осіб і обмеженою юрисдикцією по відношенню до позовів юридичних осіб, що претендують на відновлення їх статусу організацій, звільнених від оподаткування; федеральний районний суд (federal district court). До юрисдикцій цих судів входить розгляд позовів платників про повернення сум, надлишково сплачених як податки і заяви організацій, що втратили статус звільнених від оподаткування. Платник звертається до федерального районного суду за місцем проживання. Основна відмінність від претензійного суду полягає у тому, що федеральний районний суд може

розглядати справи у складі присяжних. У претензійному суді, як і в податковому, спір розглядається суддею одноосібно [1, с. 62–64].

У податковому законодавстві США відсутній строк розгляду скарг. Так, на практиці строк розгляду скарг великих платників податків іноді може тривати до 1 року. Скарга щодо результатів камерального контролю може бути розглянута протягом 10 днів. У США приділяється особлива увага суворому дотриманню вимог податкового законодавства і своєчасному стягненню податків. Американське федеральне податкове законодавство досить складне і представлене двотомним Податковим кодексом, до якого додається ще шість томів інструкцій і роз'яснень Державного казначейства та Служби внутрішніх доходів США. Справедливий характер оподаткування закріплений у законодавстві багатьох іноземних держав. Причому у державах, що належать до романо-германської правової системи, він, як правило, встановлюється нормами конституційного рівня. А в англосаксонських країнах даний постулат, як правило, міститься у текстах податкових законів і навіть вноситься в їх назву. Так, у 1982 році в США було прийнято закон „Про справедливе оподаткування і фінансову відповідальність”.

Певний досвід щодо застосування певних примусових заходів накопичений й зарубіжними державами. Так, у Сполучених Штатах Америки існує Служба внутрішніх доходів, а в Італії – Генеральне командування фінансової гвардії, які фактично наділені поліцейськими повноваженнями і які входять до систем міністерств фінансів своїх держав, як, до речі, й податкова поліція Німеччини „Штойфа”. В Швеції відповідні повноваження повністю згруповані у поліцейських органів. У податковому законодавстві Німеччини відповідальним податковим органом, які на законодавчому рівні визначені фінансовими правоохоронними органами, надано, крім аналогічних вітчизняним примусовим заходам, додатково й право застосовувати конфіскацію ділової документації у юридичних і фізичних осіб, а Службі внутрішніх доходів Сполучених Штатів Америки – право проводити, крім традиційних перевірок, ще й ревізії [2, с. 119–278].

Варто зазначити, що і у податковому законодавстві інших країн закріплено засади застосування значної кількості різних заходів примусу, при цьому більшість із них аналогічні тим, що визначаються у вітчизняному законодавстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Толстопятенко Г. П. Налоговое право США. Терминология / Г. П. Толстопятенко, И. Т. Федотова. – М. : Анкил, 1996. – 272 с.
2. Кучеров И. И. Налоговое право зарубежных стран : курс лекций / Кучеров И. И. – М. : АО „Центр ЮрИнфоР”, 2003. – 374 с